

در سایه سارِ همایش ۱ /

پیوندهای معنوی اصفهان و کربلا گزارشی از اسناد موقوفات اصفهان

(براساس دوره دوازده جلدی اسناد موقوفات اصفهان)

به کوشش:

سید رضا باقریان موصد

نشر مجمع ذخائر اسلامی ۱۳۹۳
با همکاری مؤسسه تاریخ علم و فرهنگ

به مناسبت اولین همایش بین المللی میراث مشترک ایران و عراق
اسفند ۱۳۹۳ ش / مارس ۲۰۱۳ م

- سرشناسه
عنوان قراردادی
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
فروست
شابک
وضعیت فهرست نویسی
یادداشت
موضوع
موضوع
شناسه افزوده
رده بندی کنگره
رده بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی
- :سازمان اوقاف و امور خیریه، اداره کل اوقاف و امور خیریه
استان اصفهان.
:اسناد موقوفات اصفهان، برگزیده
:پیوندهای معنوی اصفهان و کربلا گزارشی از اسناد موقوفات
اصفهان (بر اساس دوره دوازده جلدی اسناد موقوفات
اصفهان) // به کوشش سیدرضا باقریان موحد.
:قم: مجمع ذخایر اسلامی: موسسه تاریخ علم و
فرهنگ، ۱۳۹۳.
:۲۱۷ ص.: مصور، جدول.
:در سایه سار همایش: ۱.
:۹۷۸-۹۶۴-۹۸۸-۷۳۱-۹:
:فیبا
:این کتاب به مناسبت اولین همایش بین المللی میراث
مشترک ایران و عراق منتشر شده است.
:موقوفه ها -- ایران -- اصفهان
:وقفنامه ها -- ایران -- تاریخ
:باقریان موحد، سید رضا، ۱۳۵۲ - ، گردآورنده
:BP/۱۹۲۳/۱۳۹۳۲ ۵۰۱۲ الف ۲س/
:۲۷۲/۲۹۷:
:۳۷۱۵۰۶۴: شماره کتابشناسی ملی

کلیه حقوق این اثر تحت قانون کپی رایت بوده و ترجمه یا جاب تمام یا بخشی از مطالب آن و نیز دوج تمام یا بخشی از آنها در ضمن بانکهای اطلاعاتی و تهیه برنامه‌های رایانه‌ای یا استفاده مطالب و تصاویر در اینترنت و دیگر ابزار و ادوات، به هر نحوی، بدون اجازه قبلی ناشر بصورت کتبی، ممنوع می‌باشد.

© MAJMA AL-DAKAAIR AL-ISLAMYYAH, 2015

All rights reserved, No part of this book may be reproduced or translated in any form, by print, internet, photo print, microfilm, CDs or any other means without written permission from the publisher

در سایه‌سار همایش ۱/

مجمع ذخائر اسلامی - قم، ایران
باهمکاری مؤسسه تاریخ علم و فرهنگ

پژوهش‌های علمی، فرهنگی و تاریخی
گروه پژوهشی و مستندسازی موقوفات اصفهان
(براساس دوره دوازده جلدی اسناد موقوفات اصفهان)
به کوشش:

سیدرضا قریب‌پور

گرافیکست و صفحه‌آرا: روح الله علی زاده

چاپ: ظهور / صحافی: نفیس

نشر: مجمع ذخائر اسلامی - قم

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۳ ش (۲۰۱۵م)

شمارگان: ۵۰۰ جلد - قیمت: ۱۶۰۰۰ تومان / ۲۲ دلار

ISBN: 978-964-988-731-9

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۸۸-۷۳۱-۹

ارتباط با ناشر

قم: خیابان طالقانی (آذر) - کوی ۲۳ - پلاک ۱ - مجمع ذخائر اسلامی

تلفن: ۰۹۱۲ ۲۵۲ ۷۷۱۲ ۷۴۰ +۹۸ ۲۵۳ ۷۷۰ ۱۱۱۹ همراه: ۰۹۱۲ ۲۵۲ ۴۳۳۵

نشانی پایگاههای اینترنتی:

www.zakhair.net

www.mzi.ir

info@zakhair.net

info@mzi.ir

مقدمه

جسم من در اصفهان و روح من در کربلا
وقف کردم ملک و مال خویش در راه خدا

پیوند معنوی ایرانیان با چهارده معصوم به خصوص امام حسین علیه السلام، پیوندی دیرینه و عمیق است که در تار و پود وجود مردم ایران ریشه دوانده و انعکاس پربرکتش در تمامی شئون زندگی فردی و اجتماعی ایشان محسوس است.

یکی از جلوه‌های پیوند معنوی ایرانیان با اهل بیت عصمت و طهارت، وجود هزاران موقوفه (مسجد، خانه، باغ، مغازه و...) در سراسر این سرزمین است که با نام مقدس چهارده معصوم زینت یافته و منافع و درآمدهایشان صرف کارهای خیریه در راستای گسترش فرهنگ اسلام ناب محمدی می‌شود.

استان اصفهان یکی از کانون‌های مهم مذهبی است که مردمش به عشق این خاندان مطهر، هزاران خانه و باغ و مسجد و حمام و... را وقف امور خیر نموده‌اند. گزارش مفصل این موقوفات در کتابی با عنوان «اسناد موقوفات اصفهان» به همت اداره کل اوقاف و امور خیریه استان اصفهان و مجمع ذخائر اسلامی قم به سرپرستی علمی سید صادق حسینی اشکوری در سال ۱۳۸۸ در دوازده جلد منتشر شده است.

تعداد اسنادی که در این کتاب بازخوانی شده در حدود ۸۰۰ وقف نامه از زمان صفویه تا عصر حاضر است. این اسناد گرانسنگ، گنجینه‌ای از اطلاعات تاریخی و مذهبی است که بخش مهمی از پیشینه تاریخ دینی و اجتماعی مردم ایران به خصوص استان اصفهان را دربرمی‌گیرد: «فرهنگ

وقف فرهنگی است عجیب و شنیدنی؛ گلچینی از ادبیات و ذوق و تدین که با مهرهای متنوع - از واقف و شاهد و مُجری - رقم خورده تا سقاخانه‌ای به راه افتد، اشکی در ماتم سالار شهیدان ریخته شود، عبادت‌کنده‌ای رونق بگیرد، درمانده‌ای دستگیری و بیچاره‌ای احوال جونی شود، بیمارستانی بنا و امامزاده‌ای تعمیر گردد، یتیمی دلنوازی یا سیدی از سادات اعانت گردد، دست نوشته‌ای کتابت یا کهنه کتابی مرمت شود».

انتشار این مجموعه، علاوه بر اشاعه فرهنگ غنی وقف و احیای موقوفات، تلاشی در همگانی کردن این فرهنگ بزرگ اسلامی و بستر سازی برای مطالعات فراگیر درباره این سنت حسنه است. یکی از مهمترین نکات قابل تامل در اسناد موقوفات، عشق و ارادت واقفان به حماسه ساز کربلا، سید الشهداء و مصرف عواید و منافع این موقوفات برای برپایی مجالس روضه خوانی و تعزیه داری و اطعام عزاداران حسینی است که در صدر مصارف موقوفات نشسته است.

در میان مصارف موقوفات، از مخارج روضه سید الشهداء حضرت ابا عبد الله الحسین علیه السلام و کمک به زوّار آن حضرت گرفته تا ساختن مدرسه و مسجد و بیمارستان همه درخور توجه است. تعمیر بنای امامزادگان، تأمین یخ برای عابران تشنه لب، ترویج مذهب حقه جعفری، اعانت به سادات و مستحقان، ساختن پل و حمام، خواندن زیارت و قرآن، اعزام زوّار به عتبات عالیات و... هر کدام جلوه‌ای خاص دارد.

کتاب حاضر، گلچینی از کتاب دوازده جلدی اسناد موقوفات اصفهان است که در آن، فقط گزارش مختصری از موقوفاتی آمده که در بخش مصارف آن به برپایی مجالس عزای شهیدان کربلا و اطعام عزاداران و گسترش فرهنگ تشیع اشاره شده است.

خوانندگان می‌توانند برای دیدن تصاویر اسناد موقوفات، متن کامل اسناد، رقبات مفصله، سبجلات، ضمیمه‌ها و استشهدانامه‌های اسناد به کتاب دوازده جلدی اسناد موقوفات اصفهان مراجعه نمایند.